

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyň Daniely Zemanové a Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **Statutární město Jihlava**, se sídlem Masarykovo náměstí 97/1, Jihlava, zast. JUDr. Radkem Ondrušem, advokátem se sídlem Bubeníčкова 502/42, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Svaz vodovodů a kanalizací Jihlavsko**, se sídlem Žižkova 1867/93, Jihlava, zast. JUDr. Oldřichem Chudobou, advokátem se sídlem Při trati 1084/12, Praha 4, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 6. 2015, čj. MV-36478-15/ODK-2015 a čj. MV-36475-11/ODK-2015, v řízení o kasační stížnosti osoby zúčastněné na řízení proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2017, čj. 11 A 148/2015-83, o návrhu osoby zúčastněné na řízení na přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský úřad Kraje Vysočina vyhověl dvěma rozhodnutími ze dne 17. 9. 2014 návrhu žalobce na zahájení sporného řízení (§ 141 odst. 7 správního řádu); přitom osobě zúčastněné na řízení (dále též „stěžovatel“) uložil povinnost zaplatit žalobci částku více než 2,5 mil. Kč, resp. v případě druhého rozhodnutí částku přesahující 32 mil. Kč s příslušenstvím. Tyto částky představují poměrný podíl žalobce na peněžitém majetku stěžovatele, resp. na jeho obchodním podílu ve společnosti *Svaz VKMO s. r. o.* Nárok na vyplacení těchto částek vznikl žalobci v souvislosti s jeho vystoupením ze stěžovatele, tj. svazu vodovodů a kanalizací. Rozhodnutími specifikovanými v záhlaví žalovaný prohlásil tyto rozhodnutí krajského úřadu za nicotná. Žalobce následně podal proti tomuto rozhodnutí žalobu, které městský soud výše označeným rozsudkem vyhověl a oba rozhodnutí žalovaného zrušil. Přitom konstatoval, že smlouva, na základě které vznikl stěžovatel, je veřejnoprávní smlouvou koordinační. Vztahy mezi členy stěžovatele jsou veřejnoprávní, ač mají ryze majetkovou povahu. Městský soud uzavřel, že příslušný k rozhodnutí o celém souboru nároků žalobce požadovaných v souvislosti s jeho vystoupením ze stěžovatele je správní orgán, nikoliv soud v civilním řízení.

[2] Osoba zúčastněná na řízení podala dne 23. 8. 2017 proti napadenému rozsudku kasační stížnost. Posléze dne 24. 11. 2017 požádala i o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Obsáhle tvrdí, že vedle žalobce si „po jeho vzoru“ proti ní nárokuje obdobné nároky na finanční plnění třetí osoba – další vystoupivší obec svazku (městys *Luka nad Jihlavou*), a to ve výši téměř 87,5 mil. Kč. Městys požaduje zaplacení této částky ve sporném řízení právě s odkazem na právní závěry nyní napadeného rozsudku městského

soudu. Krajský úřad, u něhož je vedeno sporné řízení, se musí s ohledem na doporučení žalovaného řídit nesprávným právním názorem městského soudu, neboť podaná kasační stížnost nemá odkladný účinek. Rozsudek městského soudu má přitom zcela zásadní negativní dopad na právní postavení stěžovatele. Stěžovateli reálně hrozí, že bude muset v návaznosti na rozhodnutí krajského úřadu v jiné věci zaplatit částku ve výši desítek milionů Kč předtím, než NSS rozhodne o kasační stížnosti ve věci, která zavedla důvod pro zahájení tohoto jiného řízení. Navíc krajský úřad ukládá povinnost částku zaplatit do 3 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Rozhodnutí krajského úřadu, které by bylo v návaznosti na napadený rozsudek v neprospěch stěžovatele, ovlivní nejen fungování, ale i existenci stěžovatele; takové rozhodnutí může být pro stěžovatele likvidační. Pokud by NSS kasační stížnosti nepřiznal odkladný účinek, může být eventuelní úspěch stěžovatele u NSS pouze akademický. I pokud by stěžovatel byl schopen sporné částky v těchto dalších řízeních uhradit, lze předpokládat, že vystoupivší obce by mu je dobrovolně nevrátily; musel by je vymáhat soudně, přičemž břemeno tvrzení i břemeno důkazní bude z vystoupivší obce přeneseno na stěžovatele. Nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti se ale může dotknout také dalších dobrovolných svazků obcí, pokud budou řešit spory mezi členskými obcemi a svazky obcí, resp. mezi členskými obcemi navzájem. Podle stěžovatele je přitom nežádoucí, aby správní orgány rozhodovaly majetkové spory vyplývající ze zakladatelských smluv dobrovolných svazků obcí.

[3] Stěžovatel dále uvádí, že jeho újma způsobená výkonem nebo jinými právními následky rozsudku městského soudu je nepoměrně větší, než újma, která by mohla vzniknout jiným osobám (vystoupivším obcím). I pokud by nároky těchto osob byly po právu, což stěžovatel popírá, v případě přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by vymožení jejich nároků u stěžovatele nebylo zmařeno, ale pouze oddáleno; navíc v případě oddálení úhrady sporné částky má vystoupivší obec nárok na úrok z prodlení. Ani samotnému žalobci v tomto sporu nemůže vzniknout žádná újma, neboť stěžovatel mu již na základě rozhodnutí krajského úřadu jeho nároky uhradil a po tom, co žalovaný prohlásil tyto rozhodnutí za nicotná, mu žalobce vyplacené vyplaceny částky nevrátil. Přiznání odkladného účinku prý není ani v rozporu s jakýmkoliv veřejným zájmem. Naopak ve veřejném zájmu je, aby s ohledem na právní jistotu správní orgány i soudy v rámci rozhodovací praxe postupovaly a rozhodovaly jednotně a nikoliv rozporuplně. Proto může současnou praxi sjednotit pouze NSS v rozhodnutí o nynější kasační stížnosti.

[4] Žalobce ve svém vyjádření navrhuje odkladný účinek nepřiznat. Dle něj není pravda, že by městys uplatnil návrh na zahájení sporného řízení „po vzoru žalobce“. Městys jen ukončil členství ve stěžovateli později, než žalobce; proto uplatnil tento nárok později. Není pravda ani to, že by krajský úřad zahájil sporné řízení s odkazem na napadený rozsudek a po konzultaci se žalovaným. Sporné řízení zahájil, protože mu městys doručil návrh; zahájení řízení je přitom dispozičním úkonem v moci navrhovatele. Jakákoliv konzultace krajského úřadu se žalovaným, či „doporučení“ žalovaného není v této věci právně relevantní. Rovněž není pravda, že by krajský úřad přiznával ve sporném řízení navrhovatelům nároky bez jednání. Za stěžejní žalobce považuje, že argumentace účastníka právním názorem jakéhokoliv soudu není a nemůže sama o sebe vyvolat hrozbu vzniku újmy, která by měla spočívat ve výkonu jiného rozhodnutí, které by bylo vydáno, pokud by argumentace právním názorem soudu byla použita. Upozorňuje, že přitom není až tak významný názor vyjádřený v rozsudku městského

pokračování

soudu, jehož účinky zamýšlí stěžovatel odložit, ale závazným je zejména závěr zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů (usnesení ze dne 25. 2. 2016, čj. Konf 10/2015-11). Konečně zdůrazňuje, že městys je třetí osobou, která vůbec není účastníkem tohoto řízení, nemůže se k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vyjádřit, ačkoliv tento návrh stěžovatel směřuje zejména proti němu.

[5] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. soud může přiznat žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[6] Odkladný účinek představuje institut mimořádné povahy. Kasační stížnost není řádným opravným prostředkem, u něhož by bylo možno automaticky očekávat přiznání odkladného účinku. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti NSS pozastavuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí městského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Smyslem přiznání odkladného účinku je zabránit tomu, aby ještě před rozhodnutím NSS o kasační stížnosti vznikla stěžovateli v důsledku okamžitého výkonu pravomocného rozhodnutí zásadní újma, kterou by nebylo možné později v podstatných rysech napravit a rozhodnutí NSS o věci samé by pak mělo pouze akademický význam (srov. usnesení NSS ze dne 21. 5. 2014, čj. 6 Afs 73/2014-56).

[7] Stěžovatel odůvodnil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti možnými důsledky jiného – na tomto sporu zcela nezávislého – řízení, které mu hrozí. Domnívá se, že odložení účinků rozsudku městského soudu mu alespoň mezitímně pomůže odvrátit újmu, která by mu vznikla, pokud by v tomto jiném řízení byl použit právní názor, jež zpochybňuje v jeho kasační stížnosti.

[8] Stěžovatel se mýlí, že přiznání odkladného účinku jeho kasační stížnosti zabrání tomu, aby v jiném sporném řízení (§ 141 správního řádu), které s ním vede třetí osoba, příslušný správní orgán meritorně (v jeho neprospěch) rozhodl. Odklad vykonatelnosti rozsudku v posuzované kauze nemůže stěžovateli *jakkoli* pomoci v dalších jeho sporech. Přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nijak nepřesahuje rámec sporu a nemůže zavázat správní orgány ani soudy, aby v jiných případech nepostupovaly v souladu se závěry soudu, které dosud NSS neshledal nezákonnými. Institut odkladného účinku se svou funkcí míjí s tím, o co stěžovatel usiluje, tj. aby správní orgány do rozhodnutí NSS o jeho kasační stížnosti nepřihlížely k závěrům rozsudku městského soudu v této věci. Odkladný účinek rozhodně nemůže sloužit k předběžnému zpochybnění zákonnosti a věcné správnosti rozsudku městského soudu, aby si stěžovatel nebo někdo jiný ulehčil svou pozici v jiném řízení (ostatně ani zájem na jednotném postupu v obdobných případech není důvodem pro přiznání odkladného účinku - srov. usnesení NSS ze dne 22. 12. 2004, čj. 4 As 52/2004-70, č. 528/2005 Sb. NSS). Takový postup by odporoval smyslu a účelu zákonné úpravy. Tvrzení, že správní orgán v důsledku napadeného rozsudku městského

soudu rozhodne v jiném obdobném řízení v neprospěch stěžovatele, tedy nemůže založit újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. Proto nebylo možné návrhu vyhovět.

[9] Jen pro pořádek NSS dodává, že stěžovatelově snaze o neaplikování právních závěrů rozsudku městského soudu v jiných věcech odpovídá spíše institut přerušení řízení dle § 56 odst. 1 písm. c) správního řádu, tj. přerušení řízení za účelem vyčkání na řešení předběžné otázky.

[10] Usnesení o nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti je rozhodnutím předběžné povahy a nelze z něj předjímat budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. prosince 2017

Zdeněk Kühn
předseda senátu